

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

EXPERIMENTÁLNÍ KOMIKSOVÝ PROJEKT

Andrea Rošková

Plzeň 2017

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Ilustrace a grafika
Specializace Mediální a didaktická ilustrace

Bakalářská práce

EXPERIMENTÁLNÍ KOMIKSOVÝ PROJEKT

Andrea Rošková

Vedoucí práce: MgA. Ing. Václav Šlajch
Katedra designu
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2017

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2017

.....

podpis autora

Pod'akovanie

Chcela by som poďakovať pánu MgA. Ing. Václavovi Šlajchovi za jeho rady v oblasti tvorby komiksu a inštalácie.

Ďalej pánu doc. ak. mal. Vladimírovi Mertovi za rady pri tvorbe inštalácie, osvetlenia a zvuku.

Nemôžem zabudnúť ani na poďakovanie mojim najbližším, ktorí mi vždy psychicky a fyzicky pomohli a povzbudili ma aj v najhorších chvíľach.

A na koniec musím spomenúť Tomáša Wodeckoho a jeho kolegov, ktorí vynaložili veľa úsilia, aby táto práca bola podľa mojich predstáv.

OBSAH

1 MOJE DOTERAJŠIE DIELO V KONTEXTE ŠPECIALIZÁCIE.....	7
2 TÉMA A DÔVOD JEJ VOĽBY.....	9
3 CIEĽ PRÁCE.....	10
4 PROCES PRÍPRAVY.....	11
5 PROCES TVORBY.....	12
6 TECHNOLOGICKÉ ŠPECIFIKÁCIE.....	14
7 POPIS DIELA.....	15
8 PRÍNOS PRÁCE PRE DANÝ ODBOR.....	16
9 SILNÉ STRÁNKY.....	17
10 SLABÉ STRÁNKY.....	18
11 ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV.....	19
a) Knižná a periodická literatúra	
b) Internetové zdroje	
12 RESUMÉ.....	20
13 ZOZNAM POUŽITÝCH PRÍLOH	21
14 OBRAZOVÁ PRÍLOHA.....	22

1. MOJE DOTERAJŠIE DIELO V KONTEXTE ŠPECIALIZÁCIE

Asi ako väčšina študentov Fakulty dizajnu a umění Ladislava Sutnara som inklinovala k umeniu od útleho detstva. Mama ma v tom podporovala, aj keď v rodine nie je nikto výtvarne aktívny. Nikdy zo mňa nechcela jadrovú fyziku, ekonómku, ani právničku.

Budúcnosť som si však chcela zaistiť všestrannejším a odbornejším vzdelaním, tak moje kroky viedli na strednú Pedagogickú a sociálnu akadémiu, kde som po 2 rokoch úmorného štúdia dala škole zbohom a začala štúdium na Škole úžitkového výtvarníctva.

Po štúdiu propagačnej a tradičnej grafiky som vedela, že v umení potrebujem pokračovať.

Cesty ma zaviedli až do Plzne, 7,5 hodín od rodnej Bratislavy. Moje rozhodovanie, o aký ateliér sa uchádzať som zapečatila na Dni otvorených dverí. Po úspešnom absolvovaní talentových skúšok som nastúpila do 1. ročníka ateliéru Mediálnej a didaktickej ilustrácie, v ktorom som sa venovala nasledujúcim zadaniam.

Historie města Plzne

V prvom semestri na fakulte som vďaka p. Kotyzovi začala spoznávať mesto Plzeň. Moje bádanie som smerovala viac do hĺbky ako do priestoru a rozhodla som sa zaoberať dianie okolo rekonštrukcie budovy na Námestí Republiky, na ktorú som dovidela z okna mojej malej izby.

Denne som počúvala povrchné konverzácie pracovníkov stavby a sledovala, ako sa dom mení. To som nasledovne spracovala do série uhľových kresieb.

Výročí ●●●5

Z mojej druhej klauzúrnej práce vyšiel súbor pohľadníc na tému Výročí ●●●5. Zamerala som sa na oslavu pražských objavov a architektúry. Ilustrácie som vyšila do plátna a kolorovala v počítači. Následne som všetky pohľadnice poprepájala do závesného leporela. Práca na túto tému ma veľmi bavila, nakoľko som mohla riešiť zároveň ilustráciu aj priestor.

V tomto semestri som nelenila ani s experimentami a vytvárala som diela s pomocou rôznych grafických techník (monotyp, linoryt, odtlačanie...)

Ilustrovaný soubor povídek

Moju štvormesačnú pozornosť si získala Anna Kiliánová - mladá slovenská autorka, s ktorou som mala česť sa zoznámiť. Jej surreálne ponímanie každodenných udalostí ma natoľko vzalo, že som spracovala jej zbierku poviedok z knihy Žena z cigaretového papiera, ktorá reálne neobsahuje žiadnu ilustráciu. (okrem perokresby na prebale)

Každá ilustrácia je zložená zo štyroch vrstiev- pauzovacích papierov, ktoré sa navzájom dopĺňajú a tvoria jednu celistvú kresbu. Názvy poviedok sú taktiež tlačené na pauzovacie papiere a sú jednotlivo všíťé do väzby.

Interaktívni kniha

Leto som zasvätila humorným obrazovým príbehom, ktoré som odpočúvala od susedov - báby a dēdy z vedľajšieho vchodu.

Netušila som, ako vyzerajú, koľko majú rokov, kto vlastné sú. Príbehy sú spracované do zošitov, ktoré sú ukryté vo veľkej lepenkovej knihe, vlastnoručne vyrezávanej a gravírovanej, s interaktívnym spôsobom prehliadania. Kniha mala veľký úspech a bola vystavená v Galérii Vestředu na výstave Přesahy.

Moja tvorba sa však neviaže len na školské zadania. Venujem sa šperku, móde, dizajnu a v neposlednej rade tradičnému ručnému tetovaniu.

2. TÉMA A DŮVOD JEJ VOĽBY

Výber mojej bakalárskej práce bol od začiatku úplne jasný. Vedela som, že svoju prácu chcem viesť pod drobnohľadom MgA. Ing. Václava Šlajcha, nakoľko ma konzultovanie s ním inšpiruje a snaží sa mi ochotne poradiť aj s nápadmi mimo jeho zamerania.

Vo výbere témy z jeho možností som tak isto ani chvíľu neváhala. Celé roky štúdia som sa tešila na tento moment, kedy sa budem môcť absolútne uvoľniť a pracovať zároveň s rozličnými médiami.

Do svojho projektu som zahrnula:

UMENIE- komiks, ilustráciu, inštaláciu, svetlo, zvuk;

REMESLO- tetovanie

VEDU- chémiu, fyziku či biológiu.

A tak som sa počas celej práce riadila citátom „Jediným spôsobom, jak zjistiť meze možného, je odvážit se alespoň malý kousek za hranice nemožného.“¹

---

¹ Arthur C. Clarke <http://citaty.net/autori/arthur-c-clarke/>

3. CIEĽ PRÁCE

Cieľom mojej práce je posunúť ďalej hranice komiksu a ilustrácie, vytvoriť nový spôsob zdigitalizovania knihy, zdokonaľiť sa v tetovaní ako takom, no v neposlednom rade ukázať divákovi nové možnosti využitia tetovania v kontexte s výtvarným umením.

Počas tetovania sa neustále stretávam s predsudkami, ktoré tento druh umenia vytvára. Je mnoho ľudí, ktorí majú tetovanie kvôli určitému presvedčeniu, spomienke, u iných označuje sociálnu skupinu, v ktorej sú, iní ho berú ako dekoráciu tela, či talizman. V mojom okolí som sa stretla s viacerými ľuďmi, ktorí by tetovanie chceli, ale boja sa reakcií spoločnosti.

Táto negatívna skutočnosť ma inšpirovala k vytvoreniu tetovania, ktoré nemusíme mať priamo na koži, ale istým spôsobom ho vlastníme. Je to proces, počas ktorého je uspokojený aj tatér, aj zákazník.

Rozhodla som sa zamerať na túto techniku a povýšiť ju na umenie, ktoré môže byť vystavované.

4. PROCES PRÍPRAVY

Moju prípravu na prácu som započala výberom diela, ktoré bude základom pre vizuálnu časť práce. Nakoľko som vopred vedela, že chcem zrealizovať svoju bakalársku prácu pomocou tetovania, potrebovala som nájsť text, dielo, ideu, ktorá ide do hĺbky rovnako ako farba vpichujúca sa do kože. Dielo, ktoré vás svojou jedinečnosťou a nevidanosťou pohltí a nebude chcieť pustiť. A také diela píše Anna Kiliánová, mne už dobre známa autorka.

Neváhala som a oslovila znova. Anna mi poslala niekoľko jej nepublikovaných poviedok. "Smaragdovozelený chrobák" splnil všetky moje očakávania.

Poviedka má jednu hlavnú dejovú líniu a zopár vedľajších. Ja som sa rozhodla venovať sa tej najsilnejšej a tou je vzťah chlapca, hendikepovaného od narodenia a jeho susedy, dievčaťa, ktoré spočiatku pozná len z pozorovania spoza okna. Je to príbeh o utrpení, smútku, nešťastí, poprepletaný láskou. Má otvorený koniec, čo umožňuje jednotlivcom dotvoriť si dej.

5. PROCES TVORBY

Už od začiatku som vedela, že moja práca bude časovo, fyzicky a aj psychicky náročná, preto som s tvorbou začala už v prvom semestri. Po zedefinovaní si diela som sa venovala skicovaniu postáv a prostredia. V mojej osobnej tvorbe ma to vždy ťahalo k štylizácii. Štylizácia je pre mňa stvárnením slobody a prirodzenosti prejavu, preto počas celej tvorby mi boli veľkou inšpiráciou Expanded eye, dvojica vytvarníkov, tvoriaca tetovania a veľkoplošné ilustrácie inšpirované skutočnými či fiktívnymi príbehmi.

Dôležitou súčasťou príbehu je práca s linkou. Vytvorila som akúsi "vizuálnu jednotu", v ktorej používam plné plochy, plné linky, plastickú linku či prerušovanú. Tá je hlavným nositeľom sekvencie v paneloch. Laicky povedané to, čo je v jednom paneli tvorené prerušovanou linkou, v nasledujúcom nadobudne plnú linku, a zasa prerušovanou linkou je nakreslený iný prvok, ktorý v ďalšom paneli získa plnú linku.

Podklad, na ktorom sú panely realizované je prasacia koža. Používa sa bežne na trénovanie tetovania pre začiatočníkov. Objavila som jej jedinečné čaropo namočení do liehu ztvrdne a zostane v požadovanom tvare.

Túto vlastnosť som využila pri konzervovaní do laboratórnych fľašiek, pričom som každú fľašku musela nejakým spôsobom vyplniť, aby sa koža počas tvrdnutia neskrútila.

Skúsila som veľa možností- naplnený sáčok pieskom či štrkom sa po pár hodinách v liehu vždy niekde praskol a vysypal do fľašky. Menšie kamene, manuálne ukladané asi pol hodiny na kožu a zalievané liehom tiež neprešli- prakticky vždy pustili špinu, pri vyberaní poškriabali sklo a koniec koncov nikdy kožu stopercentne nepritlačili na vnútorný obvod nádoby. A čo postupne nafukovaný a vtláčaný modelovací balón? To bol víťazný nápad. Koža vďaka nemu na mieste pevne zatvrdla a po pár dňoch som ho mohla vybrať a fľašku doliať zvyšným liehom.

Zvukovú stránku práce som riešila za pomoci Barbory Sliepkovej, úspešnej študentky dokumentaristiky na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Dlhšiu dobu sme hľadali vhodnú osobu na predčítanie poviedky. Nakoniec sme vybrali Mareka, trpiaceho rečovou vadou, ktorú som považovala za plus. Vďaka jej režisérskym schopnostiam sme poviedku nahráli a zostrihali. Uprednostnili sme zachovanie charakteristických črt Marekovho prednesu.

O svetelnú časť inštalácie sa postaral Tomáš Wodecký a jeho tím kolegov, s ktorými som strávila niekoľko večerov plných práce a kombinovania súčastok, aby osvetlenie fungovalo tak, ako má. Ja som popri tom pracovala na brúsení garníže, natieraní a iných doplnkových prácach.

Spočiatku to nevyzeralo vôbec nádejne, no časom sa situácia zlepšovala. Nakoľko moja inštalácia nie je nutnou súčasťou ku splneniu bakalárskej práce a súvisí aj s priestorom, v ktorom sa bude nachádzať, jej finálna podoba odznie až pri obhajobe bakalárskej práce. V obrazovej prílohe textovej časti BP a na CD sa nachádza niekoľko fotiek či videí z jej príprav.

6. TECHNOLOGICKÉ ŠPECIFIKÁCIE

Pred samotným tetovaním som si prekreslila predlohu na tzv. Transfer papier, ktorým som si preniesla motív na vopred vyčistenú kožu. Väčšinu liniek som tetovala cievkovým strojčekom, tie som bodkovala tetovacou ihlou ručne. Najčastejšie som používala ihly RL3, RL5, RL7 a RL9. Namiesto tetovacej farby som použila vodeodolný tuš Centropen.

Po samotnom tetovaní som kožu zase očistila liehom, aby som sa zbavila prebytočnej farby a zamiešala si peroxidový krém, ktorým som ju vybielila. Po asi pol hodine som všetko zmyla a kožu chladila v studenej vode, pretože po peroxide bola priveľmi mäkká a ohybná.

Potom som motív vyrezala do požadovanej veľkosti a vložila na vnútorný obvod 500ml laboratórnej fľašky, tzv. Prachovnice so zabrúsenou sklennou zátkou. Nafúkla som si modelovací balón a postupne som sa ho snažila dostať do fľašky tak, aby kožu úplne naplnil. Pridala som niekoľko decilitrov liehu a nádobu umiestnila do chladničky. Asi po dni som balón vybrala a doplnila lieh až po hrdlo.

Do drevenej garníže sú navrtané diery na LED COBy, ktoré sú pripevnené o hliníkový profil. Svetlá sú napájané na univerzálny spoj, spolu s vhodnými tranzistormi, rezistormi a mikrospínačmi. Prepojenie zvuku a svetla riadi Raspberry Pi2.

Garníža je položená na zdravotníckych barliach.

Celá inštalácia je poistená proti pádu.

7. POPIS DIELA

Experimentálny projekt, zobrazujúci poviedku Smaragdovozelený chrobák od Anny Kiliánovej, je bolestným príbehom hendikepovaného chlapca a jeho platonickkej lásky.

Tento príbeh, vyrozprávaný komiksovou formou má otvorený koniec. Je tvorený tak, aby si ho každý mohol utvoriť podľa seba.

Každá kresba je vytetovaná do prasacej kože tak hlboko, ako sa samotný príbeh vrýva pod kožu diváka.

“Kresbou se chceme dozvědět něco o nás samotných, ale stejně nás zajímá i odpor okolního světa, který bude kresbu ovlivňovat a formovat. Neobvyklé nástroje a pomůcky dodávají akci vzrušující charakter, stále ale jde o produzené údy samotného umělce.”¹

“Kresby” k poviedke sú zakonzervované do laboratórnych fliaš, sterilne odpútané od okolitého sveta.

Fľašky sú rozmiestnené na drevenej garníži, do ktorej som navráta diery na umiestnenie osvetlenia. To reaguje podľa časti poviedky, ktorá je zrovna čítaná. Svetlo pod fľaškou sa rozsvieti a žiari pokiaľ neskončí konkrétna pasáž, ku ktorej sa komiksový panel viaže.

Garníža stojí na barlách- labilných, ale cez to všetko dostatočne pevných na udržanie konštrukcie. Barle asociujú hlavného hrdinu- hendikepovaného nestabilného chlapca.

---

¹ BÖHM, David a Jiří FRANTA. Böhm, Franta: nulla dies sine linea. Praha: BiggBoss, 2012. ISBN 978-80-903973-4-7.

8. PRÍNOS PRÁCE PRE DANÝ ODBOR

Vďaka tomuto projektu som si uvedomila, aké náročné je zhodnotiť prínos práce pre môj odbor. Myslím si, že každý človek, ktorý niečo vytvára, vie jednoducho posúdiť, či tá práca bola prínosom pre neho samotného, no ťažko sa hodnotí spoločnosť. Ak by sme sa mali riadiť len tým, či veci, ktoré robíme prinášajú niečo aj iným, v umení by existovala sotva polovica diel a voľné umenie by možno zaniklo.

Preto by som začala tým, že možnosť pracovať na diele, ktoré môžem tvoriť podľa svojich predstáv a nie je korigované zákazníkom je veľké plus. Prácu som si schválne postavila tak, aby som po prvý krát mohla ustúpiť zo svojej samostatnosti a nechala si poradiť. To umožnilo pritiahnúť do svojho odboru ľudí, ktorí by nemali možnosť stretnúť sa s komiksom či ilustráciou pri svojej práci.

Snažila som sa o to, aby výsledok zanechal v divákovi dojem, emóciu. Tá nemusí byť konkrétne pomenovateľná- stačí, že tam je, pretože tým pádom to dielo nepadne do zabudnutia.

9. SILNÉ STRÁNKY

Za silnú stránku môjho projektu považujem autorské poňatie práce. Celý komiks som si navrhla, vychodila rýchlokurz tetovania strojčekom, naučila sa spracovávať prasaciu kožu, technologicky som vymyslela inštaláciu a zohnala ľudí na pomoc so zvukovo- vizuálnymi záležitosťami.

Stálo ma to veľa odvahy pustiť sa do niečoho tak komplikovaného na pôde ateliéru Mediálnej a didaktickej ilustrácie, keďže nie je úplne prispôsobený na experimenty s priestorom. Ale ani to ma neodradilo. Naučila som sa veľa nových vecí, či už v oblasti kresby alebo spracovania komiksu, ale aj v oblasti fyziky, ktorá bola pre mňa obrovskou neznámou.

10. SLABÉ STRÁNKY

Ako slabú stránku môjho projektu by som uviedla prekomplikovanosť tvorby, ktorá je u mňa charakteristická. Mám nutkanie robiť všetko tak, aby details do seba zapadávali a tvorili dokonalý celok. Častokrát potom koncept prebije formu.

Neviem, či je potrebné brať to ako negatívny aspekt, beriem to iba ako možný nedostatok vo vizuálnej stránke.

Čo sa týka tejto práce, som na vážkach. Do svojich diel sa snažím vložiť čo najviac zo mňa a preto sa často stáva, že si latku postavím priveľmi vysoko. Potom sa, samozrejme, nevyhnem frustrácii, ktorá ale však po úspešnom ukončení práce zanikne.

11. ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

a) Knižná a periodická literatúra

1. BÖHM, David a Jiří FRANTA. *Böhm, Franta: nulla dies sine linea*. Praha: BiggBoss, 2012. ISBN 978-80-903973-4-7.
2. GROENSTEEN, Thierry. *Stavba komiksu*. Vyd. 1. Překlad Barbora Antonová. Brno: Host, 2005, 218 s. ISBN 80-729-4141-0
3. MCCLOUD, Scott. *Making comics: storytelling secrets of comics, manga and graphic novels*. 1st ed. New York: Harper, c2006, 264 p. ISBN 00-607-8094-0

b) Internetové zdroje

<http://citaty.net/autori/arthur-c-clarke/>

12. RESUMÉ

An experimental comics project, depicting the story of “Emerald green beetle” by Anna Kilianova, is a painful story of a handicapped boy and his platonic love, a girl from next door.

The whole story is recorded and played in the installation. Each drawing is tattooed into the pig skin, preserved in laboratory bottles. All 15 bottles show the main story line. They stand on a shelf supported by bars, showing a metaphor of help for the handicapped boy.

Later in the story a beetle appears to replace bars. Suddenly he gets a power to live. He meets his beloved girl and helps her. However, it doesn't have a happy ending. This story, narrated by the comic form, has an open end. Everyone can create it by itself.

I designed the whole comics, went to a tattoo course, I learned how to handle the pig skin, I engineered the installation technology and found people to help with the audio-visual problems.

The recording was created with the help of Barbora Sliepkova, a successful documentary student at the Academy of Performing Arts in Bratislava. For a long time, we've been looking for a suitable person for the story. Finally, Barbora found Marek. He suffers from a speech defect. We preferred to preserve the characteristic features of Marek's speech.

When I got the recording, Tomáš Wodecký and his team of colleagues with whom I spent several evenings full of work made the lighting part of the installation. I have also worked on painting the shelf and other additional work with them.

And at the end I would like to add that the aim of my work is to move the boundaries of the comic and illustration, to create a new way of digitizing the book, show new possibilities for tattooing in the context of fine arts. I decided to focus on this technique and to promote it to the art that can be exhibited.

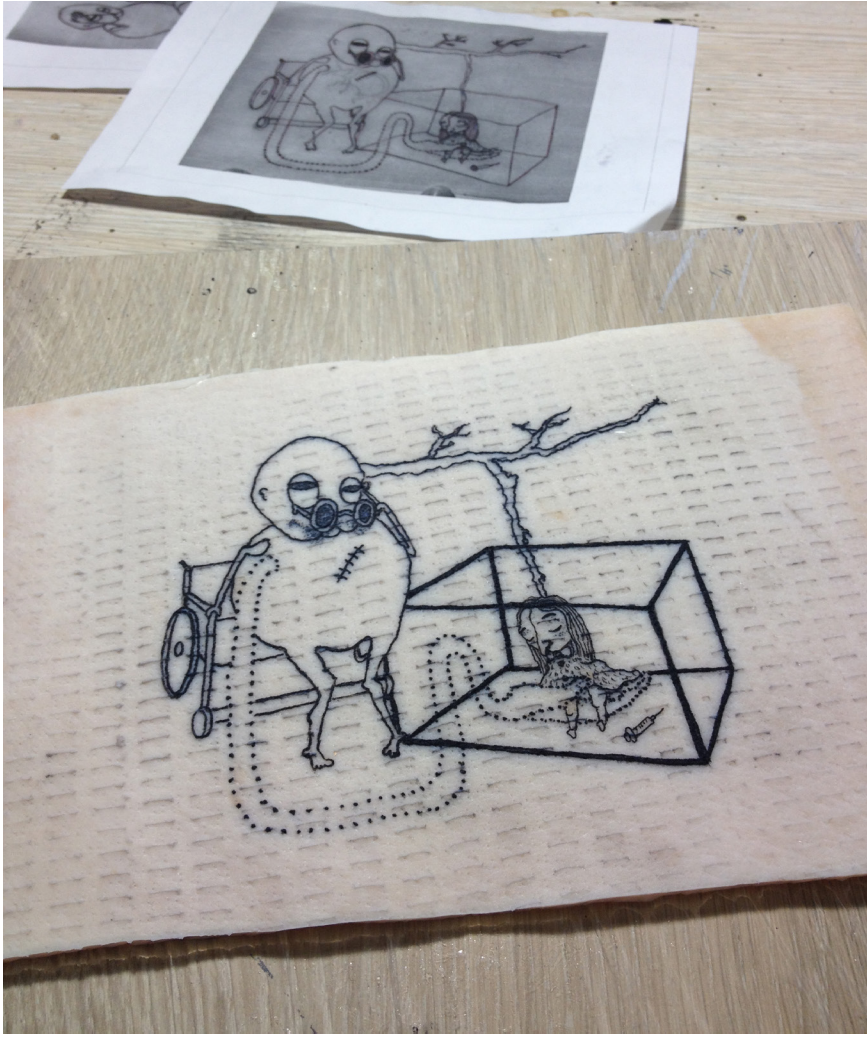
13. ZOZNAM POUŽITÝCH PRÍLOH

1. Proces tetovania koží a tvorba komiksu
2. Návrhy na inštaláciu
3. Dokumentácia koží pred naložením do liehu a zakonzervovaním do laboratórnych fliaš
4. Finálna podoba fliaš

14. OBRAZOVÁ PRÍLOHA

1. Tetovanie prasacej kože
2. Peroxidovanie jednotlivých panelov
3. Skúška osvetlenia
  - 3.1 Konzervovanie do laboratórnych fliaš
4. Návrhy na inštaláciu, testovanie barlí
5. Tvorba osvetlenia v dielni
  - 5.1 Pohľad na sériu fliaš uskladnených v chladničke
6. Celý komiksový príbeh pred naložením do liehu a zakonzervovaním
  - 6.1 Finálna verzia - zakonzervované kože vo fľašiach
7. Návrh na inštaláciu v priestore

1

2

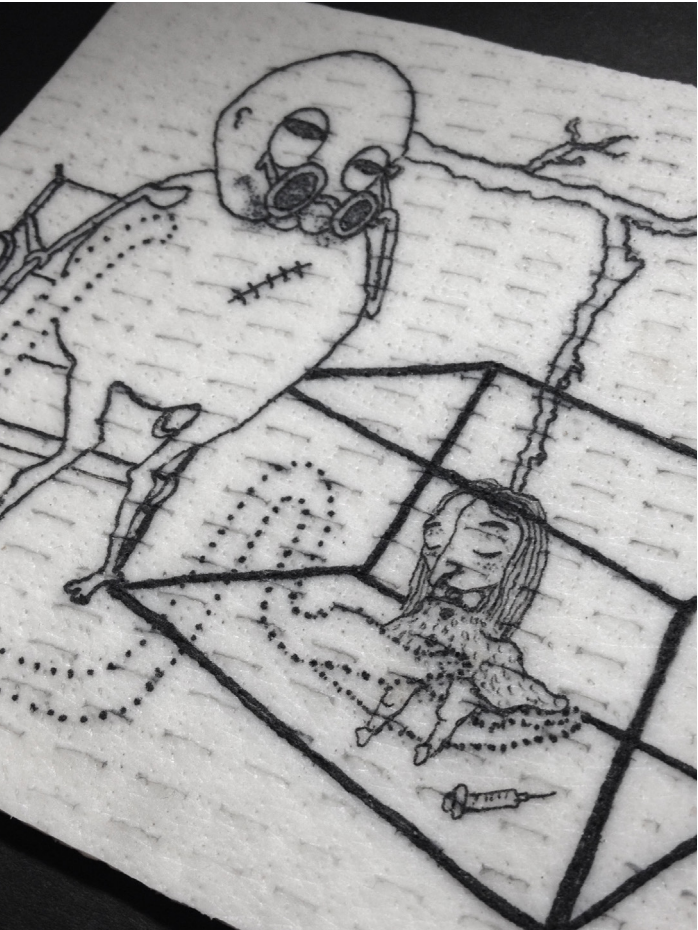

24

3

3.1

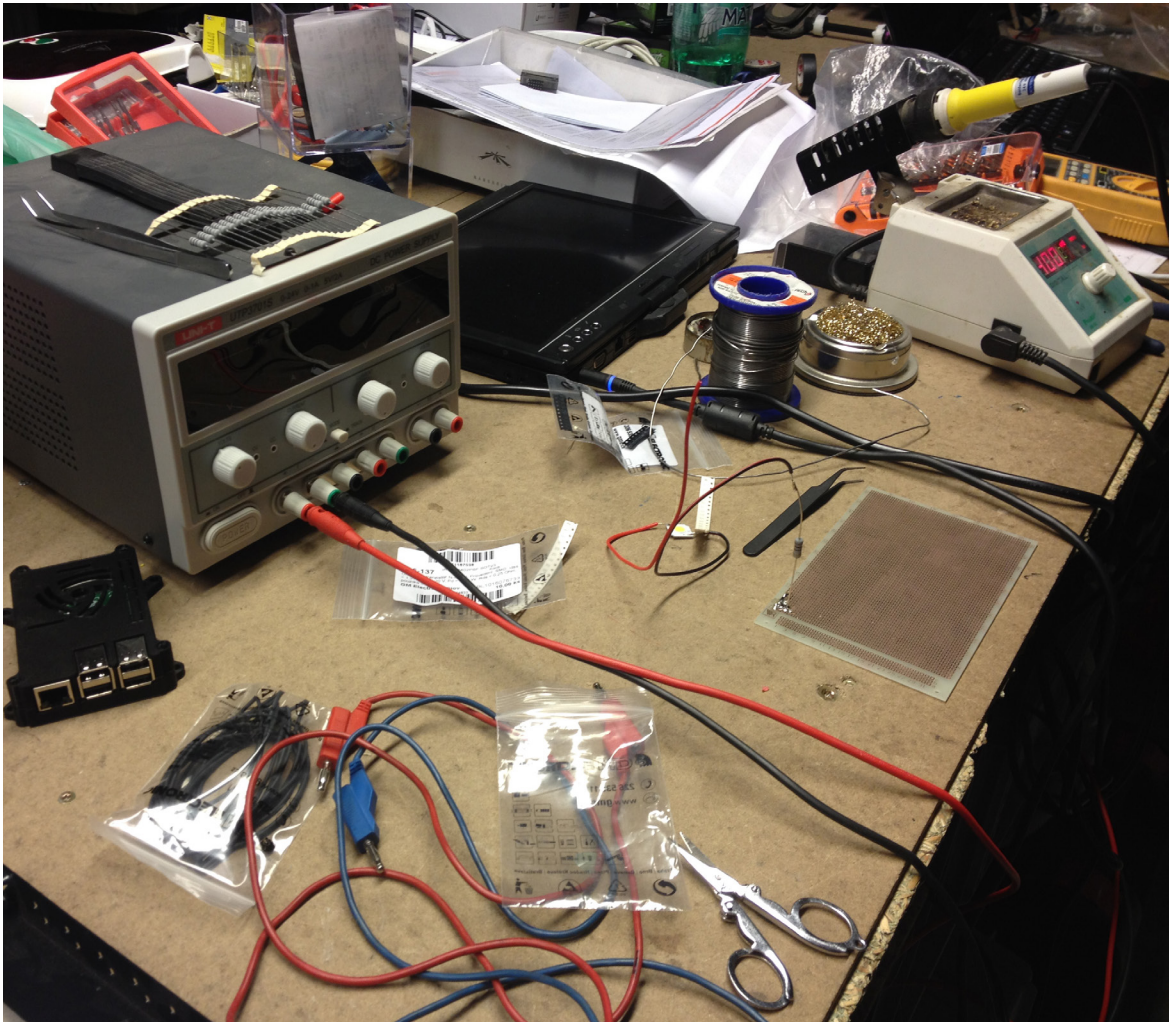

4

5

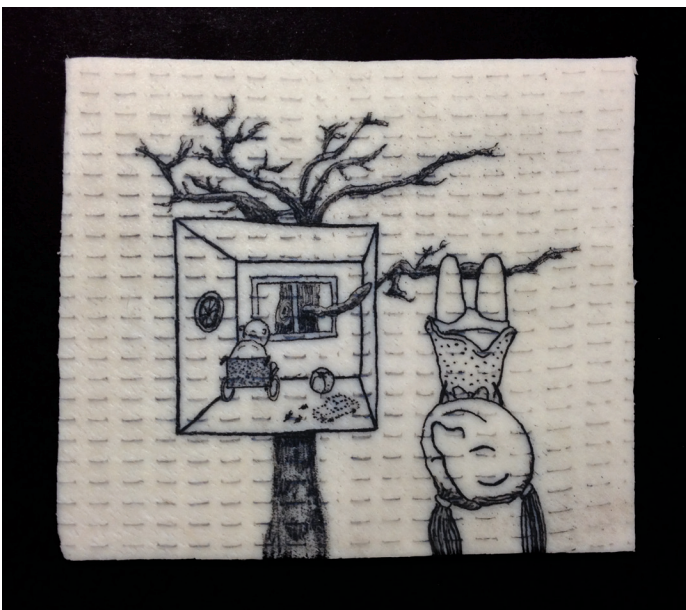
5.1

6

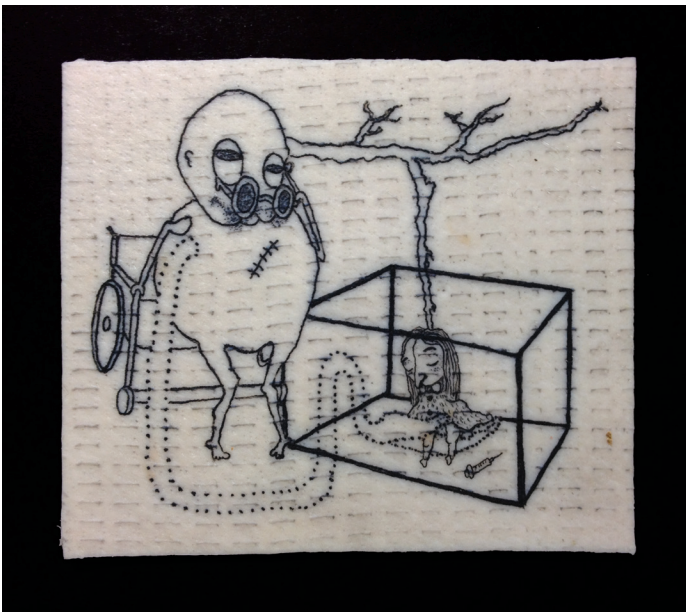
6.1

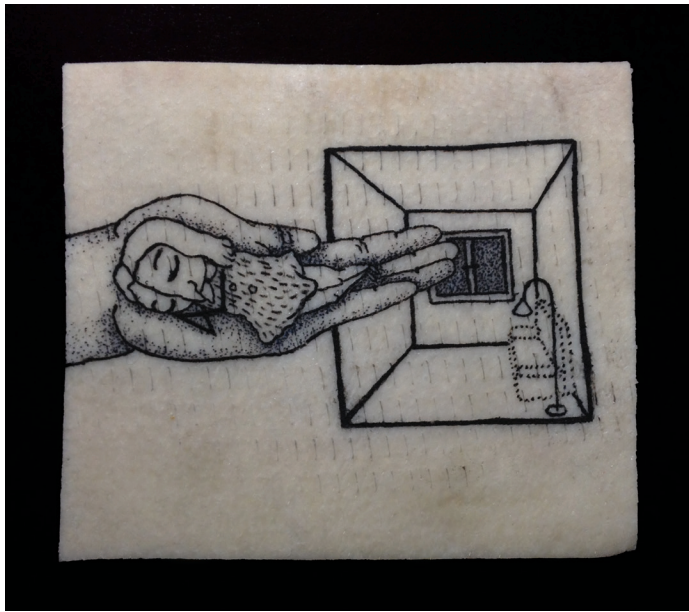
6

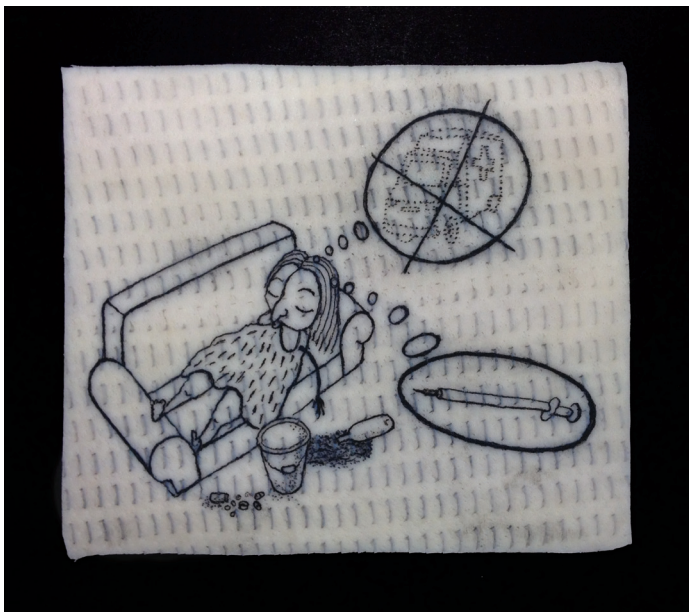
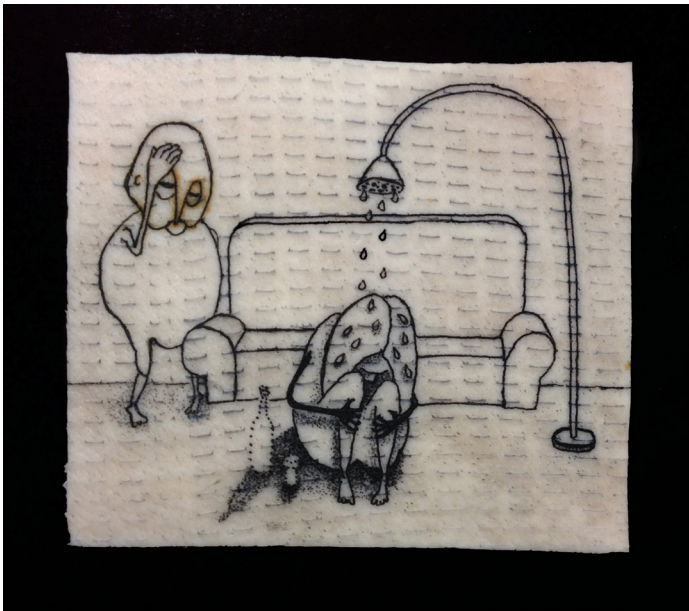
6.1

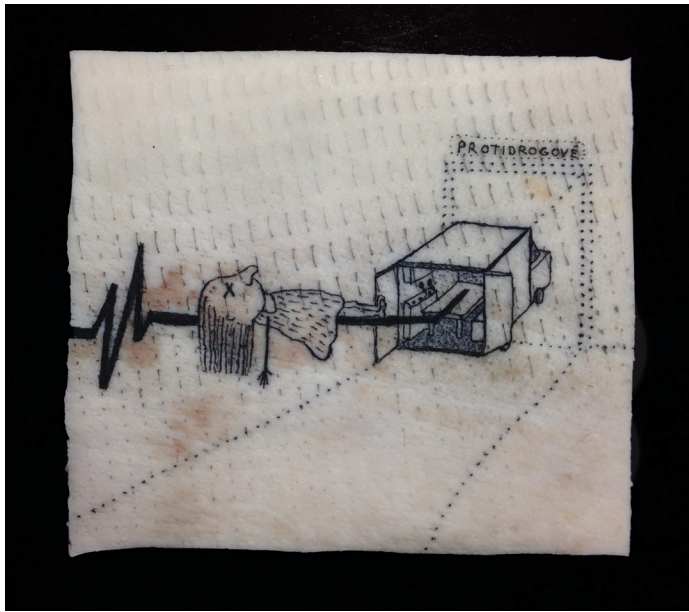
6

6.1

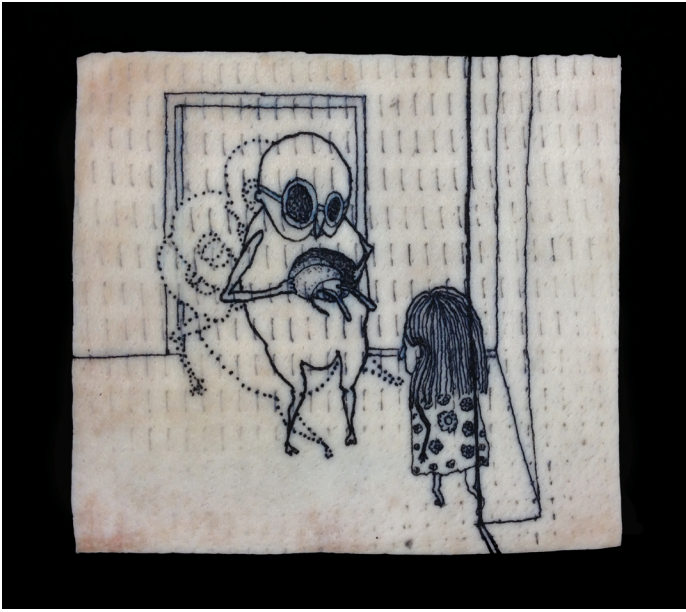
6

6.1

6

6.1

7

